

**14 MART 2009-2009/1. DÖNEM
SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK
VERGİ MEVZUATI VE UYGULAMASI SINAVI**

SORULAR

- 1) Katma Değer Vergisi Kanunu'nun indirilemeyecek KDV Hakkındaki hükümlerini belirtiniz.
- 2) Kayıt zamanı ve yanlış kayıtların düzeltilmesine ilişkin olarak. Vergi Usul Kanunu'nda yer alan hükümleri belirtiniz.
- 3) Gelir Vergisi Kanunu'na göre "gelir" kavramını tanımlayarak, gelirin unsurlarını sıralayınız. Aşağıda yer alanların hangi gelir unsuru kapsamında vergilendirileceğini belirtiniz.
 - Sporculara transfer ücreti adı altında yapılan ödemeler,
 - Dış protezciliğinden elde edilen kazançlar,
 - Millî piyango çekilişinden kazanılan ikramiyeler,
 - Telif haklarının müellifleri tarafından kiralanmasından doğan kazançlar,
 - Adi komandit şirketlerde komanditer ortakların kar payları,
- 4) Ankara'da bulunan dairesini konut olarak kiraya veren Bay (A), banka hesabı vasıtası ile 2008 takvim yılında toplam 30.000 TL kira tahsil etmiştir.

Bay (B) ise, İstanbul'da bulunan binasını iş yeri olarak bir limited şirkete kiralamış ve bunun sonucunda banka hesabına kiracı şirket tarafından 2008 takvim yılında toplam 70.400 TL yatırılmıştır.

Beyana tabi başkaca bir gelirleri bulunmayan her iki mükellef de. götürü gider yöntemini seçmiştir.

İstenen: Söz konusu açıklamalar çerçevesinde: tarafların vergisel ödevlerini tam olarak yerine getirdiklerini de dikkate alarak, ilgili mükelleflerin 2008 yılı gelir vergisi beyanlarına ilişkin aşağıdaki tabloyu doldurunuz.

Mükellef	Vergi (TL)	Matrahı	Hesaplanan Vergi (TL)	Mahsup Edilecek Vergi (TL)	Ödenecek Vergi (TL)
BAY (A)					
BAY (B)					

Not:

- a) Tablo cevap kağıdı üzerine çizilip doldurulacaktır.
- b) İlgili hesaplamalar ayrıca gösterilecektir.
- c) Hesaplamalarda cari oran ve tutarlar kullanılacaktır.

Ek: 2008 takvim yılı gelirlerine uygulanacak vergi tarifesi aşağıdaki gibidir.

7.800 TL'ye kadar	%15
19.800 TL'nin 7.800 TL'si için 1.170 TL. fazlası	%20
44.700 TL'nin 19.800 TL'si için 3.570 TL. fazlası	%27
44.700 TL'den fazlasının 44.700 TL'si için 10.293 TL. fazlası	%35

CEVAPLAR

1) Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 30 uncu maddesine göre; aşağıdaki vergiler mükellefin vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden indirilemez.

- Vergiye tabi olmayan veya vergiden istisna edilmiş bulunan malların teslimi ve hizmet ifası ile ilgili alış vesikalarında gösterilen veya bu mal ve hizmetlerin maliyetleri içinde yer alan katma değer vergisi,
- Faaliyetleri kısmen veya tamamen binek otomobillerinin kiralanması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olanların bu amaçla kullandıkları hariç olmak üzere işletmelere ait binek otomobillerinin alış vesikalarında gösterilen katma değer vergisi,
- Deprem, sel felaketi ve Maliye Bakanlığının yangın sebebiyle mücbir sebep ilân ettiği yerlerdeki yangın sonucu zayı olanlar hariç olmak üzere, zayı olan mallara ait katma değer vergisi,
- Gelir ve Kurumlar Vergisi kanunlarına göre kazancın tespitinde indirimi kabul edilmeyen giderler dolayısıyla ödenen katma değer vergisi.

Aynı Kanununun 34 üncü maddesine göre ise, yurt içinden sağlanan veya ithal olunan mal ve hizmetlere ait katma değer vergisi, alış faturası veya benzeri vesikalar ve gümrük makbuzu üzerinden ayrıca gösterilmek ve bu vesikalar kanunî defterlere kaydedilmek şartıyla indirilebilir.

2) Vergi Usul Kanunu'nun "Kayıt Zamanı" başlıklı 219 uncu maddesi uyarınca muameleler defterlere zamanında kaydedilir. şöyle ki;

- Muamelelerin işin hacmine ve icabına uygun olarak muhasebenin intizam ve vuzuhunu bozmayacak bir zaman zarfında kaydedilmesi şarttır. Bu gibi kayıtların on günden fazla geciktirilmesi caiz değildir.
- Kayıtlarını devamlı olarak muhasebe fişleri, primanota ve bordro gibi yetkili amirlerin imza ve parafını taşıyan mazbut vesikalara dayanarak yürüten müesseselerde, muamelelerin bunlara işlenmesi, deftere işlenmesi hükmündedir. Ancak bu kayıtlar, muamelelerin esas defterlere 45 günden daha geç intikal ettirilmesine cevaz vermez.
- Günlük kasa, günlük perakende satış ve hasılat defterleri ile serbest meslek kazanç defterine muameleler günü gününe kaydedilir. (Not: Günlük kasa defteri ile günlük perakende satış ve hasılat defteri tutma zorunluluğu bulunmamaktadır - VUK Madde 182 ve 193)

Kanununun 217 nci maddesinde ise yanlış kayıtların düzeltilmesine ilişkin aşağıdaki hükümler mevcuttur.

- Yevmiye defteri maddelerinde yapılan yanlışlar ancak muhasebe kaidelerine göre düzeltilebilir.
- Diğer bilumum defter ve kayıtlara rakam ve yazılar yanlış yazıldığı takdirde düzeltmeler ancak yanlış rakam ve yazı okunacak şekilde çizilmek, üst veya yan tarafına veyahut ilgili bulunduğu hesaba doğrusu yazılmak suretiyle yapılabilir.
- Defterlere geçirilen bir kaydı kazımak, çizmek veya silmek suretiyle okunamaz bir hale getirmek yasaktır.

3) Gelir Vergisi Kanunu'nun 1 inci maddesine göre, "gelir" bir gerçek kişinin bir takvim yılı içinde elde ettiği kazanç ve iratların safi tutarıdır.

Aynı Kanunun "Gelirin Unsurları" başlıklı 2 nci maddesinde, gelire giren kazanç ve iratların aşağıdaki gibi olduğu belirtilmiştir.

- Ticarî kazançlar,
- Ziraî kazançlar,
- Ücretler,
- Serbest meslek kazançları,
- Gayrimenkul sermaye iratları,
- Menkul sermaye iratları,
- Diğer kazanç ve iratlar.

Gelir Vergisi Kanununun ilgili hükümleri uyarınca, bazı kazanç ve iratların hangi gelir unsuru kapsamında vergilendirileceği aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Bazı Kazanç ve İratlar	Girdiği Gelir Unsuru
Sporculara transfer ücreti adı altında yapılan ödemeler (Md. 61)	Ücret
Dış protezciliğinden elde edilen kazançlar (Md. 37)	Ticari kazanç
Milli piyango çekilişinden kazanılan ikramiyeler	GV kapsamına girmez
Telif haklarının müellifleri tarafından kiralanmasından doğan kazançlar (Md. 70)	Serbest meslek kazancı
Adi komandit şirketlerde komanditer ortakların kar payları (Md. 75)	Menkul sermaye iradı

4) Gelir Vergisi Kanunu'nun 21 inci maddesi uyarınca; binaların mesken olarak kiraya verilmesinden bir takvim yılı içinde elde edilen hasılatın bir kısmı gelir vergisinden müstesna olup, 266 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile bu tutar 2008 yılı için 2.400 TL olarak belirlenmiştir.

Söz konusu maddeye göre ayrıca, istisna haddi üzerinde hasılat elde edilip beyan edilmemesi veya eksik beyan edilmesi halinde bu istisnadan yararlanılamaz; ticari, zirai veya mesleki kazancını yıllık beyanname ile bildirmek mecburiyetinde olanlar ile gelirleri bunlar tarafından bildirilecek olanlar bu istisnadan faydalanamazlar.

Kanunun 74 üncü maddesinde ise; safi iradın bulunması için, istisna edilen gayri safi hasılatla isabet edenler hariç olmak üzere gayri safi hasılatından indirilecek giderler sıralanmış, mükelleflerin diledikleri takdirde sayılan giderlere karşılık olmak üzere hasılatlarından %25'ini götürü olarak indirebilecekleri hüküm altına alınmıştır.

Bu hükümler uyarınca; dairesini konut olarak kiraya vererek yıl içinde toplam 30.000 TL kira tahsil eden Bay (A) nın 2008 yılı gelir vergisi beyanı aşağıdaki gibi olacaktır.

Gayri safi İrat Toplamı	30.000 TL
Vergiden İstisna Tutar	2.400 TL
Kalan	27.600 TL
Götürü Gider (27.600 x %25)	6.900 TL
Vergi Matrahı (27.600 – 6.900)	20.700 TL
Hesaplanan (Ödenecek) Gelir Vergisi	3.813 TL

Bay (B) ise, sahip olduğu binasını iş yeri olarak bir limited şirkete kiralamış ve bunun sonucunda banka hesabına kiracı şirket tarafından 2008 takvim yılında toplam 70.400 TL yatırılmıştır. Buna göre; bu işlemde belirtilen binanın mesken olarak kiraya verilmesi söz konusu olmadığından, Bay (B) nin istisnadan faydalanması mümkün değildir.

Diğer taraftan; Gelir Vergisi Kanunu'nun 94 üncü maddesi uyarınca, limited şirketlerin yaptıkları kira ödemeleri üzerinden %20 oranında vergi tevkifatı yapmaları zorunludur. Buna göre; şirketin kiranın brüt tutarı üzerinden kesinti yaparak kalan tutarı bankaya yatırması gerektiğinden, gayri safi irat toplamı ($70.400 \times 100/80 =$) 88.000 TL olacaktır. Kesinti tutarı ise ($88.000 - 70.400 =$) 17.600 TL dir.

Üzerinden vergi kesintisi yapılan işyeri kira geliri beyanname verme sınırını (2008 yılı için 19.800 TL) aştığından, Bay (B) nin beyanname vermesi zorunludur. (GVK Madde 86)

Yapılan açıklamalar doğrultusunda, götürü gider yöntemini seçen Bay (B) nin 2008 yılı gelir vergisi beyanı aşağıdaki gibi olacaktır.

Gayri safi İrat Toplamı	88.000 TL
Götürü Gider ($88.000 \times \%25$)	22.000 TL
Vergi Matrahı ($88.000 - 22.000$)	66.000 TL
Hesaplanan Gelir Vergisi	17.748 TL
Mahsup Edilecek Vergi	17.600 TL
Ödenecek Gelir Vergisi	148 TL

Sonuç olarak, ilgili mükelleflerin 2008 yılı gelir vergisi beyanlarına ilişkin tablonun aşağıdaki gibi doldurulması gerekir.

Mükellef	Vergi Matrahı (TL)	Hesaplanan Vergi (TL)	Mahsup Edilecek Vergi (TL)	Ödenecek Vergi (TL)
Bay (A)	20.700	3.813	-	3.813
Bay (B)	66.000	17.748	17.600	148